

Onderwerp

Begroting 2026

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Dit is de Begroting 2026, onderdeel van de planning- en controlcyclus (P&C-cyclus) van de provincie. In de Begroting 2026 staan de uitwerking van de kaders en de andere ontwikkelingen die in de Kadernota 2026-2029 stonden.

Inhoud*Leeswijzer Begroting 2026*

De Begroting 2026 heeft ruim 300 pagina's, exclusief het aparte bijlagenboek. Op de eerste veertig pagina's staan de hoofdlijnen van de begroting. In de Bestuurlijke Inleiding staan de belangrijkste activiteiten van 2026 en de resultaten die de provincie wil bereiken. In het Financieel beeld laten we met grafieken en cirkeldiagrammen op hoofdlijnen zien wat er financieel is begroot. Het Financieel beeld laat ook de ontwikkeling van de financiële kengetallen en het eigen en vreemd vermogen zien.

Deze hoofdstukken zijn een samenvatting. Een volledig verslag met details van de geplande acties, activiteiten, gewenste resultaten en begrote financiën staat in de Ambities en in het Overzicht Algemene middelen en Organisatie. Ook staat uitgelegd welke financiële bijstellingen er zijn verwerkt in deze begroting.

In het hoofdstuk Paragrafen staan de wettelijk voorgeschreven paragrafen over bijvoorbeeld financiering, het onderhoud van de kapitaalgoederen, het weerstandsvermogen en het grondbeleid. Ook staan hier de niet-wettelijke paragrafen over arbeidscapaciteit, subsidies en EU-subsidies. In de Financiële Begroting gaan we dieper in op de ontwikkeling van de balans en de exploitatierekening. We geven een toelichting op de verschillende, wettelijk voorgeschreven, financiële onderdelen. Dat zijn bijvoorbeeld de incidentele baten en lasten, de reserves en voorzieningen, en de verleende garanties en waarborgsommen.

Effecten Miljoenennota en septembercirculaire provinciefonds

Op dinsdag 16 september (Prinsjesdag) is de Miljoenennota gepresenteerd en de septembercirculaire van het provinciefonds gepubliceerd. Bij het opstellen van dit Statenvoorstel zijn de precieze financiële effecten daarvan voor de provincie Zuid-Holland nog niet bekend. Zoals gebruikelijk sturen wij u op korte termijn daarover een aparte brief waarin we dit inzichtelijk maken. De financiële effecten verwerken we vervolgens via de planning & control cyclus. We merken hierbij op dat we in de Begroting 2026 al wel een inschatting hebben verwerkt van het herstel van de weeffout van het provinciefonds en de compensatie voor de gewichtscorrectie van elektrische voertuigen. In de begroting lichten we dit verder toe op de pagina's 21 en 26-27.

Investeringsagenda 2026-2030 van € 120 miljoen

Bij het vaststellen van de Kadernota 2026 in juli 2025 heeft Provinciale Staten eenmalig € 120 miljoen vrijgemaakt voor urgente provinciale opgaven, zoals woningbouw, bereikbaarheid, duurzaamheid en economie. Het bedrag is toegevoegd aan een nieuwe bestemmingsreserve 'Investeringsagenda

2026–2030’ en wordt gedekt uit de algemene vrije reserve. Het college werkt de komende periode voorstellen uit om de € 120 miljoen in te zetten. Uiterlijk eind 2025 ontvangt Provinciale Staten deze voorstellen.

Verbetering leesbaarheid Begroting

Een terugkerende wens vanuit uw Staten is om de producten van planning & control leesbaarder en toegankelijker te maken. Bij deze Begroting 2026 zetten we daar opnieuw stappen in:

- We maakten een infographic die de Begroting 2026 in één oogopslag samenvat.
- We schreven de teksten zoveel mogelijk op taalniveau B1.
- We brachten de structuur van de ambitie-begroting gelijk aan de structuur van het Omgevingsbeleid. Dat deden we door tussenkopjes te gebruiken bij maatregelen van de 1e en 2e W-vraag.
- We voegden linkjes toe naar beleidsteksten die in het Omgevingsbeleid staan. Daardoor hoeven we minder tekst op te nemen in de begroting.
- We pasten de grafiek aan van de opbouw en het verloop van de lasten. Hier staat nu ook de realisatie van 2024. Dit geeft een beter inzicht in de omvang over meerdere jaren van de cijfers die we presenteren. Via [motie 1746](#) ‘Terugblik voor vooruitzicht’ bij de Kadernota 2026 vroeg u hierom.

Samenvattend financieel beeld Begroting 2026

In de Begroting 2026 staan verschillende financiële bijstellingen. Bijstellingen die zorgen voor extra baten in deze begroting zijn:

- het herstel van de weeffout van het provinciefonds
- de compensatie voor de gewichtscorrectie van elektrische voertuigen
- de actualisatie van de opcenten op de motorrijtuigenbelasting.

We kiezen ervoor om in deze begroting extra geld vrij te maken voor het versnellen van onze ambities. In de bestuurlijke inleiding en in het financieel beeld leggen we uit waarom.

In de Begroting 2026 is een totaal aan lasten opgenomen van € 1.146,9 miljoen. De baten bedragen € 1.039 miljoen. Het verschil komt uit de bestemmingsreserves.

Structureel en reëel begrotingssaldo

In de provinciewet (artikel 193, lid 2) staat dat Provinciale Staten (PS) er bij het vaststellen van de begroting op letten dat de begroting structureel en reëel in balans is. PS kunnen hiervan afwijken als de structurele en reële balans in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand kan worden gebracht.

Na het vaststellen van de Kadernota 2026 in juli 2025, inclusief amendementen, was het structurele begrotingssaldo voor jaarschijf 2026 € 3,3 miljoen voordelig. Door de meerjarige bijstellingen in de Najaarsnota 2025 en de Begroting 2026 is het structurele begrotingssaldo voor het jaar 2026 aangepast naar € 5 miljoen voordelig.

Het structureel reëel begrotingssaldo komt tot stand door het structureel begrotingssaldo te corrigeren voor budgetten van structurele taken die zijn doorgeschoven vanuit de Najaarsnota 2025

naar latere jaren. Voor 2026 gaat dit om € 15,5 miljoen aan lastenbudgetten, vooral door de lastneming van al beschikte subsidies. Het structurele reële begrotingssaldo is voor 2026 daardoor € 20,5 miljoen voordelig (= € 5 miljoen structureel begrotingssaldo + € 15,5 miljoen). Zo komen we de gemaakte afspraak in het coalitieakkoord 'Krachtig Zuid-Holland' na om vanaf 2026 het structurele beleid ook structureel gedekt te hebben.

In de begroting tonen we de ontwikkeling van het begrotingssaldo vanaf stand Kadernota 2026 en geven we meer toelichting op het verschil tussen het structurele begrotingssaldo en het structurele reële begrotingssaldo. Dat kunt u vinden op de pagina's 28 en 281-282.

Verloop algemene reserves

De algemene reserves bestaan uit de algemene vrije reserve en de bufferreserve weerstandscapaciteit. De algemene vrije reserve is bedoeld voor het verrekenen van begrotingssaldi en jaarrekeningresultaten. De algemene vrije reserve kan ook gebruikt worden om (incidenteel) nieuwe voorstellen te dekken. De bufferreserve weerstandscapaciteit dekt de incidentele risico's af. Deze staan in de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De tabel hieronder laat de ontwikkeling zien van de algemene vrije reserve vanaf 2025 tot en met 2029. We merken daarbij op dat in de Najaarsnota 2025 een aanvullende storting is verwerkt in de bufferreserve weerstandscapaciteit. Dit heeft te maken met het bijwerken van de businesscase Natuurnetwerk Nederland (NNN). De bufferreserve heeft nu een omvang van € 84,7 miljoen. In de Begroting 2026 leggen we dit uit in de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Omvang algemene vrije reserve (x € 1 miljoen)	2025	2026	2027	2028	2029
Stand per 1-1	265,2	211,0	215,6	247,1	285,4
Jaarrekeningresultaat 2024	58,7	-	-	-	-
Investeringsagenda 2026-2030	-/- 120,0	-	-	-	-
Aanvulling bufferreserve weerstandscapaciteit	-/- 19,4	-	-	-	-
Voordelig begrotingssaldo	26,5	4,6	31,5	38,4	59,8
Stand per 31-12	211,0	215,6	247,1	285,4	345,3

Ontwikkeling tarief opcenten motorrijtuigenbelasting

De lasten die in de begroting staan, worden gedekt door baten en door de bestemmingsreserves te gebruiken. Door loon- en prijsstijgingen nemen de lasten toe. Indexatie van de baten is nodig om de begroting gezond te houden. In de Kadernota 2026 die PS vaststelden, staan de indexatiecijfers voor de begroting. Voor het tarief voor de opcenten op de motorrijtuigenbelasting is dit 2,6%. Als aanvulling op de jaarlijkse indexatie is in het coalitieakkoord afgesproken om het tarief in 2026 met 0,3 opcenten extra te verhogen. In de tabel hieronder laten we zien wat dit betekent voor drie categorieën auto's.

Tabel: gemiddelde lastendruk per auto door provinciale heffing opcenten Zuid-Holland

Bedragen x € 1	Lastendruk 2025	Indexatie met 2,6%	Indexatie met 0,3 opcenten	Totale indexatie 2026	Lastendruk 2026
Compacte stadsauto (800 kg)	109,53	2,81	0,33	3,13	112,66
Compacte middenklasse (1.300 kg)	328,30	8,41	0,98	9,39	337,70
SUV (1.800 kg)	565,51	14,49	1,70	16,18	581,69

Vaststellen begrotingssubsidies

Begrotingssubsidies zijn subsidies waarbij de subsidieontvanger en het bedrag dat maximaal als subsidie kan worden verleend, nadrukkelijk in de begroting van de provincie Zuid-Holland staan. De bevoegdheid voor het vaststellen van begrotingssubsidies ligt bij Provinciale Staten. Het vaststellen van begrotingssubsidies geeft de wettelijke grondslag voor het verstrekken van deze subsidies. In de paragraaf Subsidies staat het overzicht van de begrotingssubsidies per ambitie (pagina's 228-255). Ter informatie staan in de paragraaf Subsidies ook de subsidieregelingen en de subsidieplafonds die daarbij horen vermeld. Die zijn door het college van Gedeputeerde Staten vastgesteld. De subsidieplafonds passen binnen de financiële grenzen die Provinciale Staten vaststellen.

Vaststellen (bijstellingen op) investeringskredieten

Bij het vaststellen van de begroting door Provinciale Staten worden niet alleen de baten en lasten vastgesteld, maar ook de daarin opgenomen investeringskredieten. Investeringskredieten hebben een budgetplafond, een afbakening van wat er moet gebeuren (scope) en een einddatum waarop het project naar verwachting gereed is. De (bijstellingen op) investeringskredieten zijn toegelicht in de financiële begroting, onderdeel 4.2 Prognose gereedmelding investeringen (pagina's 301-303). Daarin lichten we bijvoorbeeld toe dat voor de verduurzaming van het provinciaal vastgoed een investeringskrediet wordt aangevraagd van € 12,4 miljoen. Daarnaast zijn er diverse bijstellingen op investeringskredieten die onderdeel zijn van het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI). Die zijn toegelicht in het PZI 2026-2040, dat als afzonderlijke bijlage bij de begroting is toegevoegd.

Wijzigingen in beleidsprestaties

De structuur van de begroting bestaat uit ambities, beleidsdoelen en beleidsprestaties. In de beleidsprestaties geven we aan hoe we de beleidsdoelen willen halen. In deze begroting zijn aanpassingen opgenomen van beleidsprestaties:

- Vanaf begrotingsjaar 2026 is beleidsprestatie 6-1-2 'Toekomstbestendig bouwen' onderdeel van beleidsprestatie 6-1-1 'Voldoende betaalbare huisvesting voor iedereen'. De budgetten die gekoppeld waren aan 6-1-2, horen nu bij 6-1-1. In onze [brief](#) van 4 juni 2025 (PZH-2025-874497080) vertelden wij u al over deze aanpassing. Ook staat in de brief meer achtergrondinformatie.
- In het Statenvoorstel bij de Najaarsnota 2025 leggen wij uit dat beleidsprestatie 1-1-3 'Openbaar bestuur' en 3-1-6 'Kernenergie' nieuw zijn toegevoegd. Beide beleidsprestaties zijn al zichtbaar vanaf boekjaar 2025.

Proces

Technische sessie	13 oktober 2025 (maandag)
Statencommissie Bereikbaarheid en Wonen	31 oktober 2025 (vrijdag)
Statencommissie Ruimte en Milieu	31 oktober 2025 (vrijdag)
Statencommissie Economie en Energie	5 november 2025 (woensdag)
Statencommissie Landelijk gebied	5 november 2025 (woensdag)
Statencommissie Bestuur, Maatschappij en Middelen	5 november 2025 (woensdag)
Provinciale Staten	12 november 2025 (woensdag)

Technische vragen

Technische vragen over de Najaarsnota 2025 of Begroting 2026 ontvangen we graag uiterlijk dinsdag 14 oktober vóór 12.00 uur via het emailadres technischevragen@pzh.nl. De beantwoording van de technische vragen vindt plaats via een lid GS-brief van de gedeputeerde Financiën op twee momenten:

- Uiterlijk dinsdagmiddag 28 oktober voor de technische vragen die betrekking hebben op de commissies Bereikbaarheid & Wonen en Ruimte & Milieu.
- Uiterlijk dinsdagmiddag 4 november voor de technische vragen die betrekking hebben op de commissies Economie & Energie, Landelijk gebied en Bestuur, Maatschappij en Middelen.

Het kan zijn dat we vragen die we ná bovengenoemde datum van dinsdag 14 oktober 12.00 uur ontvangen, pas na de commissiebehandeling beantwoorden.

Procedure

Na vaststelling door Provinciale Staten wordt de begroting aangeboden aan de financieel toezichthouder van de provincies. Dat is het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De deadline voor aanleveren is 15 november 2025.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 23 september 2025, met het besluitnummer PZH-2025-874496941;

Gelet op Artikel 105, 143, 145, 193 t/m 195 van de Provinciewet, en de artikelen 7, 22 en 23 van het Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten (BBV);

Besluiten:

1. Vast te stellen de Begroting 2026;
2. Vast te stellen de bijstellingen op de budgetten van de beleidsdoelen voor jaarschijf 2026 en de meerjarige effecten, zoals opgenomen in de ambities onder de raming baten en lasten;
3. Vast te stellen de bijstellingen in het begrotingssaldo;
4. Vast te stellen de bijstellingen op de investeringskredieten;
5. Vast te stellen de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves;
6. Vast te stellen de begrotingssubsidies die in de Paragraaf Subsidies zijn opgenomen;
7. Vast te stellen het Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur (PZI) 2026-2040 met de daarin opgenomen financiële voorstellen en ontwikkelingen zoals die zijn toegelicht en gespecificeerd in de tabellen naar exploitatie uitgaven en investeringskredieten;
8. Vast te stellen het Besluit wijziging van de opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting.

Den Haag, 12 november 2025

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier
drs. B.S.M. Sepers

Voorzitter
mr. A.W. Kolff

Bijlagen:

Begroting 2026

Begroting 2026 – Bijlagenboek

Begroting 2026 – Infographic

Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur 2026-2040

Besluit wijziging van de verordening opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting

Overzicht opvolging van verschillende toezeggingen en moties

Den Haag, 23 september 2025

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Voorzitter
mr. A.W. Kolff